

לדבר שלקום

מיסודו של המלוב"ן ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

י-ם	ת"א	ח'פ"ה	ב"ש
4:26	4:44	4:44	4:46
5:42	5:43	5:41	5:44
ר"ת:	6:20		

דבר ה'

מאמר השבועי באתר "על"י המקובל רבי בנימין שמואל'ל שיע"א

שמח בחלקך

לולא המשתגעים חרב העולם

עוד כתב הרמב"ם ז"ל, בהקדמתו לפירושי המשניות: ומה טוב אמר האומר, לולא משתגעים נשאר העולם חרב, שאין בעולם שיגעון דומה לשגעון האדם, שהוא חלוש הנפש ודל ההרכבה, והוא נוסע מתחילת הגליל השני משבעה גלילות הישוב עד סוף השישי, והא עובר ימים בזמן החורף, והולך בארץ תלאובות בזמן החורב והקיי ומסתכן בנפשו לחיות השדה ולרמשים כדי שירוויח דינרים, וכשיקבץ זהובים שמכר בהם נפשותיו יתחיל לחלק אותם לאומנים לבנות לו יסוד על הארץ בסיד ואבנים כדי להקים עליו קיר שיעמוד שנים רבות, והוא יודע שלא נשאר משנות חייו מה שיוכל בהם לבלות בנין עשוי מן הגומא, היש טטות ושגעון כזה?? וכן כל תענוגי העולם הזה הם הוללות וסכלות גמור, אבל הם סיבה ליישוב העולם, ולכן קראו חכמים עם הארץ מי שאין לו חכמה רק עם הארץ כלומר לא נמצאו כי אם ליישב את הארץ. עד כאן דבריו.

המעבר יהיה יותר קל...

מסופר על הגה"צ רבי אריה לוי זצוק"ל, שהיה חי בדירת חדר בשכונת משכנות בירושלים בדלות וצמצום כל ימיו. פעם אחת התבטא אותו צדיק ואמר: מה חסר לי? החדר גבוה ממני ואיני צריך להתכופף בשביל להיכנס. מדוע עלי לרוץ בשביל להביא איזה חפץ מחדר אחר או לעלות לקומה אחרת, כאשר כעת הכל תחת ידי בחדר אחד? מים יש לי ברוך ה', וגם חשמל, ובאמת שאני חי ממש כמו לורד...

ופעם אחרת התבטא הגאון הצדיק בזו הלשון: "פעמים רבות ניסו להשפיע עליי שאעתיק דירתי למקום מרווח יותר, וסרתי. צא וראה, לאחר אריכות ימים ושנים מובל אדם מדירתו לבית החיים. אצלי לא יקשה המעבר, כי מחדרי לכאן אין הניגוד חריף. אבל אדם שהורגל לחיות מתוך רווחה ובדירה מפוארת, מה יקשה לו באחרית ימיו להעתיק מקומו לארבע אמות על ארבע אמות!!!

נזכה לשמוח במה שחנן אותנו השם יתברך, ולהרבות עוד עוד במעלות הרוחניות, בתורה ובמצוות. שבת שלום ומבורך.

הנה הפסוק ואמר (תהלים קכח, ב): "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך". ופירש רש"י: אשריך בעולם הזה - שלא תצטרך לבריות, שהרי אינו מצטער להיות רודף ולהוט לאצור ולקנות יותר מחלקו, וטוב לך לעולם הבא שמתוך שהוא נהנה ביגיעו, לא בא לידי גזל ונוחל שתי עולמות. עכ"ל.

לצערינו, בדורינו הוחלפה השיטה, במקום להסתפק במועט בגשמיות ולשאוף לגדלות ברוחניות כמו שהיה בדורות קודמים, הרי שכיום מוטרדים אנו יותר ברדיפה אחרי המותרות והלוקסוס. כאר תשאל אדם מן הישוב: האם הינך עובד לפרנסתך? יאמר לך: בודאי! אם אין אני לי - מי לי? אך כאשר אתה שואלו: ומה עם לימוד התורה וקיום המצוות? לפתע הוא נעשה בעל ביטחון. "ה' יעזור" - הוא יענה. והאמת היא, שההיפך הוא הנכון. כה כתב המהר"ם שיף זצוק"ל על המשנה באבות (פרק ו מ"ד) פת במלח תאכל וכו' ואם אתה עושה כן - אשריך וטוב לך. שאם אתה מצד בחירתך עושה זאת, ולא מצד ענייתך מחמת שאין לאל ידך לעשות יותר מזה, אלא שגם כאשר הינך עשיר, מסתפק אתה בפת במלח וכו' אזי - אשריך וטוב לך בזה ובבא.

מרבה נכסים - מרבה דאגה

כתב השל"ה הקדוש ז"ל (שער האותיות, אות ס' סיפוק), וזו לשונו: מדה של הסתפקות היא אבן יקרה, כתר ועטרה, אשריו בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא. בעולם הזה אשריו, כי הוא עשיר, כמו ששינונו (אבות פ"ד מ"א) איזהו עשיר השמח בחלקו. מה שאין כן, הבלתי מסתפק, לעולם הוא חסר, כמו שאמר רבותינו ז"ל (קהלת רבה פ"א ס"ג, פ"ג ס"י) אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, יש לו מנה מתאוה מאתיים.

ועל כן, מרבה נכסים מרבה דאגה (אבות פ"ב מ"ז). כי ביותר שמרבה נכסים - ביותר מרבה דאגה. כיצד? תמיד מה שבידו הוא חצי תאוותו, ומתאוה עוד כהנה, נמצא כשיש לו מנה אינו דואג אלא להמציא עוד מנה, וכשיש לו מאתיים דואג לעוד מאתיים, וכן לעולם. נמצא מבואר, המרבה נכסים מרבה דאגה. אבל השמח בחלקו, וממה שחננו השם יתברך יאכל, הן רב הן מעט, ומספיק לו בטוב, נמצא הוא לעולם עשיר. עכ"ל.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן קְחוּ לָכֶם מֵאֵל חַפְנִיכֶם פִּיחַ כָּבֶשֶׂן וְזָקוּ מִשֶּׁה הַשְּׂמִימָה לְעִינֵי פְרַעֲהַ (ט, ה) אמרו במדרש (ויקרא רבה פרשה ג' ס' א'): טובה דריסה שדרס הקדוש ברוך הוא במצרים בכף רגלו [-כביכול במכת בכורות], שנאמר (שמות יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים" ["ועברתי", משמעותה שכביכול עבר שם ה' בדריסת רגלו], ממלוא חפניים פּיחַ כבשן של משה ואהרן. וכל-כך למה? לפי שבזו היתה גאולה, ובזו לא היתה גאולה. עד כאן. כלומר, ישנה מעלה ועדיפות באותו "מעבר" שעבר הקדוש ברוך במצרים, על פני זריקת מלא חפניים פּיחַ שזרקו משה ואהרן. ועדיין דברי המדרש צריכים ביאור רב. גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל בספרו 'זרוע ימין' (ד"ה מכת בכורות) פירש את דברי המדרש, באופן שיש בו לקח גדול לנו ולמצבנו. לדבריו, ממדרש זה אנו למדים, כי היה צד לומר, שמכת השחין טובה וחשובה ממכת בכורות, ומדוע? כיון שהשחין לא סר מן המצרים שלקו בו, ונשאר בהם עד יום מותם. ומה גדולה הנקמה שראינו בשונאנו, מה רבה היתה שמחתנו כאשר חיככו המצרים את גופם בכפייתיות. לעומת זאת, מכת בכורות היתה רק לשעה, מי שמת - מת, ומי שחי - חי.

על אף זאת מלמדים אותנו חז"ל כי השקפה זו מעוותת היא, וכי מה איכפת לך מה קורה אצל השכן, אצל אותו מצרי מתועב?! עליך לחשוב רק עליך ועל ביתך! וכי מה תועלת תהיה לך אם המצרי סובל משחין, כאשר אתה נשארת עבד לאותו מצרי?! לכן שא נא עיניך אל מכת בכורות, בזכותה נגאלת, ורק ממנה יצאת לחירות, ולכך למכה זו נאוה תהילה.

יגיע כפיך כי תאכל

למעשה זו היא הצרה של דורנו, דור השפע, יכולים היינו ליהנות כל כך, לשמוח בחלקנו ששפר מצבנו עשרת מונים מהדורות הקודמים. אבל, כל העת עסוקים אנו בפזילה לעבר השכנים, עמלים להשיג את רמת החיים של הזולת, ונותרים קרחים מכאן ומכאן, בחלקנו אין אנו שמחים, ולתאוותנו אין אנו מגיעים.

בדיקת אשה על פי אחיה ואחיותיה

"וַיִּקַּח אֶהָרָן אֶת אֵלִישֶׁבֶע בַּת עֲמִינָדָב אַחֹת נַחֲשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה" (ו, כג)

אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שנאמר ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון ממשמע שנאמר בת עמינדב איני יודע שאחות נחשון היא, מכאן שהנושא אשה צריך שיבדוק באחיה. תנא רוב בני דומים לאחי האם (בבא בתרא דף קי ע"א).

א. יתפלל כל חסיד על זאת שידבק באשה טובה שאחיה ואחיותיה טובים, ואביה ואמה טובים ולא יהא דבר במי שידבק בהם שיעכב את זרעו מלהיות תלמידי חכמים. וכן יתפלל על בניו ועל בנותיו שישאם על פרקם ושיהיו בהצלחה טוב וחיים טובים עם נשותיהם, ובנותיו עם בעליהן והוא עם אשתו (ספר חסידים סימן רמד).

ב. הנושא אשה יבדוק באחיה לאו דוקא אלא גם באחיותיה (כן משמע בדברי הרא"ש בתשובותיו לדי, א, וכ"מ בספר חסידים שם, וע"ע בשו"ת חת"ס ח"א סימן קמג).

ג. בספר חסידים (סימן שעה) כתב: יש דברים שהתירה תורה, ואם יעשה האדם ויבא לדין עליהם וכו', וכן אדם שיכול לקחת אשה שאחיה צדיקים ולקח אשה שאחיה רשעים, על זה יביאו אותו לדין שגורם לעצמו שבניו דומים לאחי האם. עכ"ל.

ד. אם יש כמה אחים שהולכים בדרך הישר הולכים אחר הרוב (נטעי גבריאל נשואין ג, ז, ומעין זה בקריינא דאגרתא ב, יח).

ה. אם יש למשודכת אח שאינו מתנהג בדרך התורה ואפשר לתלות באיזה סיבה, יש מי שכתב להקל בזה (עיין ארחות רבינו ח"א עמוד רסה ובעזר מקודש בעלזא עמוד כה).

ו. בבחור יש לבדוק באחיותיו (נטעי גבריאל נשואין ג, יב).

מצוות האמונה בהשי"ת

"וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם" (ו, י)

ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלוקים וידעתם כי אני ה' אלוהים, מצוה זו ראשונה לכל המצוות, כי תחילה וראש לכל המצוות הוא לדעת את הקב"ה בבחינת כלל. מהו כלל, לידע שיש מושל עליון שהוא אדון העולם וברא עולמות שמים וארץ וכל צבאם, זהו כלל. וסוף הכל לדעת אותו בפרט וכו'. לפיכך תחילת הכל לדעת שיש מושל ודיין בעולם שהוא אדון כל העולמים, וברא את האדם מעפר ונפח באפיו נשמת חיים, זה הוא דרך כלל (זה"ק ח"ב דף כה מתורגם).

א. מצוות האמונה וידעת ה' היא אחת משש מצוות אשר חיובן תמידי ולא נפסקים מעל האדם אפילו רגע אחד וכל זמן וכל רגע שיחשוב בהן קיים מצוות עשה (ספר החינוך בהקדמה)

ב. מצות ידיעת ה' יש בה כלל ויש בה פרט הכלל הוא להאמין ולידע שיש אלוה שהוא פועל לכל הנמצאים ומוציאם מאין מוחלט, והפרט הוא על ידי שייגע תמיד בבקשת חכמת התורה וישיכיל בכל מצוה ממצוות ה' (עיין בזוהר שם בהמשך דבריו).

ג. בלימוד קבלה לומדי תורת הסוד מקיימים מצוה זו בשלימות יותר מכל אדם שהרי מלבד ידיעת חיוב מציאותו הפשוט יודעים גם כן סוד ספירותיו והנהגתו בהם ויחודו בהם, שהיא הידיעה הנכונה לעובדו (שומר אמונים הקדמון ויכוח א אות לא).

חבינות האבות

"בְּאֵל שָׁדַי" (ג, ג)

סופי תיבות של שמות האבות, אברהם יצחק יעקב הוא "מקב", ובחילוף אותיות א"ת ב"ש, הוא שד"י, כי בשביל האבות, די לו בעולמו. גם ראשי תיבות שמות האבות עולה בגימטריא שם אה"ה.

אדם לעמל יולד

"וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִייתִי לְכֶם לְאֱלֹהִים" (ז, ז)

תיבת "לעם" לכאורה מיותרת, שהיה מספיק לומר ולקחתי אתכם לי והייתי לכם לאלהים. ואפשר לומר, "לעם" אותיות "עמל", שהשם יתברך גאל אותנו כדי להיות עמלים בתורה. כמו שאמר רבותינו ז"ל (סנהדרין צט:): על הפסוק (איוב ה, ז) אדם לעמל יולד, איני יודע אם לעמל תורה נברא אם לעמל מלאכה נברא וכו', הוי אומר לא נברא אלא לעמל תורה נברא. עד כאן. ולכן רמז כאן הפסוק בהוספת המילה "לעם" שהיא אותיות עמל, שזו הסיבה ש"ולקחתי אתכם לי", "לעמל".

בנוסף יש לומר שתיבת "לי" מספרה עולה מ', כנגד ארבעים יום שניתנה התורה, ללמדנו מיהו זה שעליו נאמר "ולקחתי אתכם"? מי שהוא "לי", מי שעוסק בתורה ומקיים את המצוות, הוא נחשב לכלל "עם" ישראל.

עד היום הזה יש צפרדעים ביאור

"וַיִּסְרוּ הַצְּפַרְדְּעִים מִמֶּנּוּ וּמִבְּתֵינָהּ וּמִעֲבָדֶיהָ וּמִעֲמֻמָּהּ רַק בְּיַאֲר תִּשְׁאַרְנָה" (ח, ח)
כתב רבנו בחיי (לקמן י, יט) וזה לשונו, והנה דברי משה בתפלתו נאמנים לשעה ולדורות, וכן בדיבורו שאמר "רק ביאור תשארנה", נשאר שם עד היום שרץ המים הנקרא אלתמס"ה [קארקאדיל (-בלע"ז, ובעברית- תנין)]. ושם מתגדל. ואומרים כי לפעמים יוצא מן המים שבנהר נילוס ששם גידולו, ויוצא אל שפת הנהר, ובולע מה שמוצא, שנים או ג' בני אדם ביחד. ואין שולטים בגופו חנית וחיצים, אלא אם יכוונו לתקוע בבטנו. ואמרו הרופאים כי יש לו ארס, והנוגע בגופו מזיק לאדם אפילו אחר מיתה, והוא מין צפרדע. והנה מכח דברי משה, נשאר השרץ הזה. עד כאן לשונו.

כל מצרים גודלה כאצבע אלהים

"וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטְמִים אֶל פְּרָעָה אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא" (ח, טו)

בספר דרוש שמואל (הובא בספר ילקוט חמישאי כאן בשם ספר פרדס יוסף) פירש פסוק זה על פי הגמרא (עירובין כא). שמבארת את הפסוק (ישעיה מ, יב) "ושמים בזרת תכן", שכל העולם כולו הוא בגודל חצי אמה על חצי אמה [במידתו של הקדוש ברוך הוא, כביכול]. וכמו שפירש רש"י שם. והנה האמה היא ששה טפחים, והטפח יש בו 5 אצבעות. נמצא שבכל אמה יש 30 אצבעות, שהרי 5 אצבעות כפול 6 טפחים = 30 אצבעות, שהוא גודל אמה. והנה כל העולם כולו יש בו 6000 פרסה, נמצא שכל אצבע של הקדוש ברוך הוא כביכול היא 400 פרסה. שהרי העולם כולו הוא חצי אמה וחצי אמה יש בה 15 אצבעות, שהרי באמה 30 אצבעות. ואם תחלק את 6000 פרסאות, ל-15 אצבעות, יעלה בידך 400 פרסה בדיוק. נמצא שכל אצבע של הבורא, כביכול, גודלה 400 פרסה. ובגמרא (פסחים צד). מבואר שגודל ארץ מצרים הוא 400 פרסה. נמצא שאמת אמרו החרטומים "אצבע אלהים היא", היינו שכל מצרים כולה גודלה רק "אצבע אלהים". (נפלאות מתורתך).

סגולות להצלחה

מהפסוק "ויוציאם בכסף זהב ואין בשבטיו כושל" (תהלים קה, לז). ועל כן יאמר פסוק זה מספר פעמים, ואחר כך יערוך תפילה לה' שיצליחהו בממון ובפרנסה טובה בזכות השם הקדוש שנתכוין בו שהוא כסה בפז (ע"ח דרשות, ריש תרומה).

ב. סגולה טובה ומוצלחת, יכתוב שמות ארבע נהרות "פישון גיחון חדקל פרתי", בכמה מיני צירופים ידועים על קלף, וימחקם ביין של הבדלה וישתה, ומאוד הפליגו בסגולה זו (תורה לשמה סימן תקיג).
ג. שם קדוש מסוגל להצלחה, הוא "כסה בפז". ומוצאו

א. טוב לראות את מצחו ביין בשעת הברכה על היין, ויכוין כי מצח מספר "הצלחה" (בא"ח שנה ב' בראשית).

המקובל האלקי הרה"ג יצחק כדורי זצוק"ל – נט' טבת

במחיצת רבנו ה'בן איש חי'

עוד בהיותו ילד זכה רבנו להסתופף בצלו של הגאון האדיר רבן של כל בני הגולה, רבנו יוסף חיים הלא הוא ה'בן איש חי'. זכה לראותו ולשמוע את דרשותיו, ולשאוב מקדושתו.

ואמר רבנו שהיו פניו של רבנו יוסף חיים מאירים בעת דרשותיו, כגלגל של אש, כאילו אש יוצאת מפניו, עד שכל מי שראה את פניו אינו יכול לחלוק על דבריו, והיתה אימתו מוטלת על כולם.

למד קבלה בצעירותו

בעודו בבגדד היה לומד קבלה בהיותו רווק בבחרותו. והיה לומד בסתר, עד שגילו אותו, והביאו אותו לפני המקובל רבי אפרים הכהן, ובחן אותו ונתן לו אישור להמשיך ללמוד קבלה. והיה אומר רבנו כי גם רבי אפרים הכהן עדיין היה רווק.

ובזמן שעדיין לא התפרסם שלומד בחכמת הח"ן, היה מפחד לקנות את ספרי הקבלה בבגדד, ולכן הזמין את הספרים מעיר הקודש ירושלים, ושלח טלגרמה (דואר רשום) שיביאו לו את כל הספרים שרצה בשביל ללמוד את סודות התורה, וקנה עץ חיים ושמונה שערים, דפוס ירושלים, דפוס ראשון.

הרואה את הנולד

זכורני עוד בבחרותי, שהיה לרבנו חדר לקבלת קהל ברחוב כנרת מול ישיבת 'פורת יוסף'. אחרי מלחמת יום הכיפורים, היו נעדרים רבים במלחמה, והורי הנעדרים היו באים לרבנו ובוכים בדמעות שליש, והיו שואלים אותו איפה הנעדרים ומה מצבם, ורבנו היה אומר להם תקחו עץ שקדים תכתבו כך וכך תשימו אותו באדמה, ותגידו לי איך הוא צמח, והאם הוציא פרח וכדו', וכשהיו חוזרים אליו אח"כ, היה אומר להם תוך כמה ימים הוא יחזור, פלא פלאות. והייתי מתפעל איך השיג את הקדושה והטהרה שלו ואיך היה יודע כל דבר.

מורי ורבתי! לא תחשבו שזו חכמה לעשות נסים ונפלאות, זה הכל הבל הבלים! החכם האמיתי הוא מי שיושב ועוסק בתורה כל ימיו והולך בדרך השם, ומקיים המצוות כפי שה' ציוה, ושומר את הלשון שלו, ויודע איך להתנהג עם הזולת, ולא הוה כל יהודי ויהודי מעם ישראל, זה היה מורנו ורבנו! אלו היו מעשים שלו! ולכן מהשמים נתנו לו כח גדול לעזור לעם ישראל...

תשובה: המוצא חפץ או מכשיר אסור יש הסוברים דאין להשיבו כיון שחייב מדאורייתא להפריש חבירו מן האיסור (עי' חוט השני מילי דנזיקין עמ' שי"ג) ויש חולקים וסוברים שגם חפץ האסור באכילה או בשימוש חייב בהשבתו, אלא שכאשר בעליו חושב לאכול או להשתמש בו או למוכרו לישראל לא יחזיר את החפץ עצמו אלא חייב למוכרו לגוי ויחזיר את דמיו לבעלים (עי' משפט האבידה סי' רנ"ט) ויש שהורו שאם יש בחפץ שימושי היתר יש להחזיר לבעליו ורק צריך להודיעו שאסור להשתמש בו באיסור (שו"ת משנת יוסף ח"י סי' קפ"ה).

שאלה: הרבה שנים נהגתי לתת מעשר כספים, כעת מסיבות מסוימות אני רוצה להפסיק האם אני יכול? תשובה: מעיקר הדין יכול להפסיק מלתת מעשר כספים, ואינו נחשב לכסף שזכו בו העניים, היות והרווח עדין לא בא לעולם, ומ"מ כדאי לעשות התרה על המנהג שנהג ולא אמר בפירוש "בלי נדר" (ש"ך יורה דעה סימן רד סק"ט, שו"ת לבושי מרדכי י"ד סי' קע"ט).

שאלה: האם אפשר לעלות לתורה ילד תסמונת-דאון? תשובה: אם הילד משיב כהוגן על מה ששואלים אותו, ומתנהג מבחינה חברתית בדרך ארץ, ויש לו דעת כדעת הפעוטות ויודע שהקב"ה נתן לנו תורה ואנחנו מקיימים מצוותיו, הוי כבר דעת לענין קיום מצוות ובהגיעו לגיל י"ג חשיב כגדול (שו"ת בנין אב ח"ד אורח חיים סי' ו בשם הגר"ש" אועירבאך, והגר"ח"פ שיינברג זצ"ל ע"ש, ועיין עוד בס' משפטי הדעת).

[הרבנים המשיבים:] הרה"ג שלמה חיים אלימלך, הרה"ג משה בנזרי, הרה"ג עובדיה יוסף בן שלום, הרה"ג רועי לביא והרה"ג ינון שמש]

שאלה: שמעתי שעל הוצאות שבת נאמר 'לוי עלי ואני פורע' האם אני יכול ללוות כסף להוצאות שבת אפילו שכעת אני לא יודע איך אני יחזיר את ההלוואה? תשובה: לא יקח הלוואה אלא א"כ הוא יודע איך הוא משלם את החוב אף שזה הוצאות שבת, ואם יש לו בטחון חזק בה' יתברך יש מקום להקל (שעה"צ סי' רמב' ס"ק יב', חז"ע ח"א עמ' ה', חוט השני ח"א פ"א או"כ).

שאלה: האם מותר לי ללכת להתפלל על הקבר של הורי ז"ל בלילה? תשובה: מנהג העולם שאין הולכים לבית הקברות בלילה להתפלל שם אך מעיקר הדין אין בזה כל חשש איסור (ספר חיי משה (כללי המצוות עמ' רעה) ונשמת ישראל (ח"ג עמ' רכא)).

שאלה: האם מותר לבן לספר את אביו או שיש לחוש שמו יוציא לו דם?

תשובה: אמנם בראשונים כתבו לאסור לבן לספר את אביו מחשש הוצאת דם אך מ"מ בזמנינו שמספרים במכונה חשמלית שאין חשש של הוצאת דם מותר לבן לספר את אביו אבל אסור לספרו בעורף ע"י סכין וכיו"ב כיון שבזה יש חשש של הוצאת דם (שו"ת באר משה ח"ד סי' פד ומורנו הראש"צ בילקו"י פט"ו ה'ו).

שאלה: מצא מכשיר האסור בשימוש האם צריך להחזירו לבעליו?

פדיון תענית בצדקה

נהגו כיום בישיבות המקובלים לערוך תיקון שובבי"ם באופן שיום אחד מתענים ושאר הימים פודים בצדקה וכגון אם חטא האדם שחטא שצריך לתקונו פ"ד תעניות אז מקבל עליו תשובה גמורה בחרטה ויודיו ועזיבת החטא ומבעוד יום מקבל תענית יום אחד ובעודו שרוי בתעניתו ותשובתו הוא פודה את שאר הימים בהם היה צריך להתענות.

ואכן סדר פדיון תעניות מצינו כבר בפוסקים וכמבואר ברמ"א (או"ח סימן שלד) שהמחלל שבת צריך להתענות מ' ימים ואם אינו יכול להתענות יכול לפדותם בצדקה ע"ש. וכ"כ עוד הרמ"א (ביו"ד סימן קפה) בחטא הנז' שם 'יתענה מ' יום וכו', ואם לא יוכל להתענות, יפדה כל יום בממון שיתן לצדקה, כפי ערך ממון שיש לו, כי עשיר יתן יותר קצת מעני".

וגם הרב נאמן שמואל (סוף סי' ה) כתב שיש פדיון לתענית שמתחייב בו האדם בעבור עונו, וסיים "כך למדתי מדברי אדירי כבירי רבני גאוני עולם ואשמע בקולם", וכ"כ בחסד לאברהם אזולאי ומרן החיד"א בספרו יוסף בסדר (סימן ג).

רבינו יוסף חיים זיע"א בשו"ת רב פעלים (או"ח ח"ג סי' לה) הביא את הפוסקים הנ"ל, ונתן ג' טעמים לדבריהם "דודאי ראוי שתועיל הצדקה במקום תענית, מפני כי התענית תיקונו בעשיה, והצדקה ג"כ היא מתקנת בעשיה. וגם כי התענית הוא במקום הקרבן שמקריב חלבו ודמו, והצדקה היא כמו קרבן, ואדרבה ארז"ל גדולה צדקה יותר מן הקרבנות שנאמר נבחר לה' מזבח וכנז' בגמרא, ועוד כשפודה התעניות בכסף, הנה אותו היום שפודה בו סך כל התעניות שחייב בהם הוא מתענה בו כמו יוה"כ שהוא תענית לילה ויום, נמצא הוא מתענה בעת שפודה התעניות כולם בצדקה, ולכן בצירוף הצדקה עם תענית של אותו היום יש לומר שיועיל הפדיון של כל הימים באותה צדקה". ועי"ש איך שהכריח את הדברים מדברי רבינו האריז"ל בעצמו.

אמנם אף שהרי"ח הטוב כתב שמתענים כיוה"כ לילה ויום, הנה כתב מור"ר ראש הישיבה שליט"א (בספר תיקון שובבים סוף תשובה א) שבימינו אנו שירדה חולשה גדולה לעולם, אם אינו יכול לצום כדברי רבנו האריז"ל וגם לא לילה ויום, יכול להתענות מעלות השחר ועד צאה"כ ובצרוף התשובה והפדיון יכופר עוונו ויתוקן הפגם שלו בעולמות העליונים. וכמו שנהג השד"ה ותלמידיו ובישיבת שער השמים וכן נהגו כל המקובלים בדור האחרון וכן היה מורה ובא רבינו מרדכי שרעבי זצוק"ל וכן המנהג בשיבת נהר שלום תכב"ץ.

גילוי מסעיר נפש

לקולנוע... כיון שחזרתי הביתה, כאשר אך הספקתי לפתוח הדלת, מיד ראיתי שוב דמותו של אבי כמו בהקיץ, עטוף בטלית וקיטל, והוא מתחנן ומבקש לפני שאיטיב מעשי, ואומר לי שזוהי אזהרתו האחרונה...

באותה תקופה שימשתי כמנהל המסגריה במוסד "טיטניק" בראשון לציון. קמתי איפוא, ביום ראשון בבוקר וחילקתי וסידרתי את העבודה בין הפועלים. אחר כך שמתי פעמי לבני ברק אל החזון איש, אשר שמעתי אודותיו מפי הרבה אנשים, כדי לספר לו את "החלומות". לפליאתי כאשר אך עברתי על מפתן ביתו, התחיל החזון איש לדבר אלי בחומרה: "אוי ואבוי אתה עובד בשבת, אתה עובד בראש השנה וגם ביום הכיפורים, ואבא שלך אין לו מנוחה בעולם העליון, נגזר עליך כרת!"

הוא השלים דבריו והמשיך לישב על כסאו כאילו מנמנם, השעין את ראשו בין שתי ידיו, ואני עמדתי לפניו נבוך ונסער: מהיכן הוא יודע?! לבסוף, אחרי כמה רגעים של ציפיה, פקח החזון איש את עיניו ואמר לי: "בשביל איזו מצוה גדולה, שעשית אי פעם בנעורייך, יוסיפו לך במרום ימים ושנים... מעכשיו תחזור למוטב ותלך בדרך הישרה כפי שחינך אותך אבין... ושמה תזכור איזו מצוה גדולה עשית בנעורייך?"

השבתי לו: "למרות שהייתי מחלל שבת, לא עשיתי רע לאף אחד מעולם, וגם צדקה נתתי..." השיבני החזון איש: "זה לא מספיק, לא בשביל זה אתה זוכה שיקרעו מעליך את גזר-הדין..." ואז נזכרתי שכאשר הייתי בן י"ד שנה בערך, באה אלינו אשה ומסרה לאבא שבכפר פלוני מוטל יהודי מת ואין מי שיטפל בו להביאו לקבר ישראל. אבי שלח אותי אל הכפר לסדר את הדבר, ולמרות שהפעולה היתה קשורה בסכנת נפשות, כי הקוזיסטים השתוללו אז בדרכים, והיה עלי לעבור יער שלם בפחד מוות, עשיתי את המצוה בתכלית השלימות...

לשמע הסיפור נענע לי החזון איש בראשו ולא הוסיף לדבר. כאשר יצאתי מביתו, קיבלתי עלי לשמור תורה ומצוות כיהודי שלם - ומני אז אני רואה במעשי ידי ברכה והצלחה. (פאר הדור ח"ד עמוד נ"ד. לפי העדות שרשם הרב אלעזר קליין מאר שבע מפי בעל המעשה ביום ד' פרשת נח תשכ"ב ופרסמה בספרו "קריית ארבע" על התורה (מהדורת תש"ל) סוף חלק שני).

שמונה שנים אחרי הסתלקותו של החזון איש, בשנת תשכ"ב, נודע ברבים הסיפור המזעזע דלהלן - מעשה שאירע במציאות שנה אחת לפני שעלה למתיבתא דרקייעא. המספר הוא בעל המעשה בכבודו ובעצמו, יהודי בשם ר' יעקב פלדמן, מיוצאי כפר דינאלב שבמחוז מרמרוש, המתגורר כיום בארץ ישראל. יום אחד קם האיש וסיפר לפי תומו קורות חייו באזני רבי אלעזר קליין, רבו של קהל "קהל יראים" בעיר באר שבע כדלהלן:

כאשר הייתי בן י"ז שנה עזבתי את בית הורי ויצאתי לעבוד בעיירה הונגרית קטנה, אלמספיזטי, שם התחלתי במהירות לשכוח את החינוך שקיבלתי אצלם. השתדלתי להסתיר את יהדותי גם מאימת הצוררים שהתחילו להשתלט אצלנו משנת תש"ב, ואשר הציקו ורדפו כל יהודי, אבל יכולתי להמשיך בזה רק עד שנת תש"ד, ואז העבירו אותי הנאצים ימח שמם לאושוויץ אשר בפולניה ביחד עם אחי, אך ניצלתי בנס ואח"כ עברתי לטרוזינשטט ושוחררתי משם בשנת תש"ה. נשארתי לגור בצ'כיה עד שנת תש"ח ואז עליתי לארץ-ישראל. כאמור ניתקתי את כל הקשר עם היהדות ועם החינוך שקיבלתי אצל הורי. עבדתי לא רק בשבת קודש אלא גם בראש השנה וביום הכיפורים.

בליל יום כיפור תשי"ג עבדתי כהרגלי. באותו לילה נראה אלי אבא ר' חיים מרדכי ז"ל בחלום, עטוף בטלית מצוייצת, עם קיטל לבן מצוחצח, כמו בחיים חיותו, ויאמר אלי: "חזור בתשובה, חזור לדרך שחנכתי אותך, אחרת שנותיך מקוטעות!" וכך חזר החלום ונשנה מדי לילה-בלילה במשך שבוע שלם...

והנה הגיע ליל שבת. בשעה מאוחרת בלילה נכנסתי לבית קפה בראשון לציון (בעיר זו הייתי עובד במוסד). אכלתי ושתיתי. חזרתי הביתה. ניגשתי להפעיל את הרדיו. באותו רגע שמעתי קול קורא מאחורי: "אוי ואבוי, אתה שוב חוטא?" פניתי לאחור והנה רואה אני כמו בהקיץ את אבי שניספה באושוויץ, ושוב עומד הוא לפני עטוף בקיטל ובטלית, ואני שומע אותו אומר אלי: "אל תחשוב שזה סתם חלום, באתי להזהירך שתחזור בתשובה, כי בשמים כבר נחרץ עליך גזר-דין שייכרתו ימיך". נבהלתי מהמראה... דמות אבי ז"ל נעלמה מיד...

אותו שבת, כמובן לא עישנתי סיגריות, לא פתחתי את הרדיו... אולם במוצאי שבת הלכתי

להלן זמני תעניות
השובבי"ם בישיבתנו
לשנת התשפ"ג

תיקון היסוד	
1	יום חמישי יט' טבת (12.1) בשעה 12:30 בדיוק
תיקון ...	
2	יום חמישי כו' טבת (19.1) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית שבע טבילות במים קרים כנגד שבעה נחלי המלכות)
תענית דיבור	
3	יום שלישי ב' שבט (24.1) בשעה 08:00 בדיוק
תיקון ...	
4	יום חמישי ד' שבט (26.1) בשעה 12:30 בדיוק
הילולת הרש"ט	
5	יום שלישי ט' שבט (31.1) בשעה 18:00
תיקון ...	
6	יום חמישי יא' שבט (2.2) בשעה 12:30 בדיוק מה שפגם בחמשה שמות אדנות ובשבעה שמות מ"ה ובשבעה מלכים שהם שבע פעמים אדם)
תיקון ...	
7	יום חמישי יח' שבט (9.2) בשעה 12:30 בדיוק (יטבול ביום התענית תשע טבילות במים קרים כנגד תשע אותיות דשלושה אלפי"ן דקס"א)
תיקון היסוד והעוונות הכללי	
8	יום חמישי כה' שבט (16.2) בשעה 12:30 בדיוק

לפרטים נוספים ולמסירת שמות
ניתן לפנות למשרדי הישיבה
02-624-9000